

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ
της προσφυγής υπ' αριθ. 63425/00
την οποία κατέθεσε ο **ΩΕ**
κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συγκροτηθέν στις 26 Σεπτεμβρίου 2002 από τμήμα απαρτιζόμενο από τους δικαστές:

F. TULKENS, *Πρόεδρος,*

K.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

G. BONELLO,

E. LEVITS,

S. ΒΟΤΟΥΧΑΡΟΒΑ,

A. ΚΟΒΛΕΡ,

E. STEINER,

και E. FRIBERGH, *Γραμματέα του Τμήματος,*

Έχον υπ' όψη την προρρηθείσα προσφυγή η οποία εισήχθη στις 24 Μαρτίου 2000,

Έχον υπ' όψη τις παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλε η εναγόμενη Κυβέρνηση και την αντίκρουση του προσφεύγοντος,

Αφού διασκέφτηκε, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ο προσφεύγων, **ΩΕ**, είναι Έλληνας υπήκοος,

γεννήθηκε το 1942, και διαμένει στην Αθήνα.

A. Οι περιστάσεις της υποθέσεως

Τα πραγματικά περιστατικά, όπως εκτίθενται από τους διαδίκους, έχουν εν περιλήψει ως εξής:

Ο προσφεύγων είναι πολιτικός μηχανικός και εργολάβος δημοσίων έργων. Η παρούσα υπόθεση αφορά σε διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως, την οποία ήγειρε το Δημόσιο σε βάρος του προσφεύγοντος προκειμένου ο τελευταίος να πληρώσει τις οφειλές του.

Στις 25 Ιουλίου 1994, και ενώ ο προσφεύγων είχε επιτύχει την προσωρινή αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, εξεδόθησαν δύο πράξεις (υπ' αριθ. 1362 και 1363) οι οποίες διέτασαν την κατάσχεση ακινήτων (εκθέσεις αναγκαστικής κατασχέσεως) τα οποία ανήκουν στον προσφεύγοντα. Οι πράξεις αυτές ενεγράφησαν στο υποθηκοφυλακείο.

Στις 30 Απριλίου 1996, εξεδόθησαν δύο πράξεις (υπ' αριθ. 7848 και 7849) με τις οποίες αναγγελλόταν ο πλειστηριασμός των κατασχεθέντων ακινήτων (προγράμματα αναγκαστικού πλειστηριασμού).

Στις 5 Ιουνίου 1996, ο προσφεύγων άσκησε ανακοπή, συμφώνως προς το άρθρο 73 § 2 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (εφεξής ΚΕΔΕ), προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση των υπ' αριθ. 7848 και 7849 πράξεων. Υποστήριζε ότι οι υπ' αριθ. 1362 και 1363 εκθέσεις αναγκαστικής κατασχέσεως των ακινήτων, επί των οποίων βασιζόνταν οι προσβληθείσες πράξεις, είχαν εκδοθεί κατά την προσωρινή αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως και επομένως δεν ήταν νόμιμες.

Στις 27 Φεβρουαρίου 1997, το διοικητικό πρωτοδικείο Αθηνών δικαίωσε τον προσφεύγοντα. Ειδικότερα, το δικαστήριο έκρινε ότι οι προσβληθείσες πράξεις βασιζόνταν σε παράνομες πράξεις κατασχέσεως. Έτσι, ακύρωσε τις υπ' αριθ. 7848 και 7849 πράξεις (απόφαση υπ' αριθ. 440/1997). Η απόφαση αυτή κατέστη οριστική. Η κατάσχεση η οποία βαρύνει τα ακίνητα του

προσφεύγοντος δεν έχει αρθεί μέχρι σήμερα.

B. Οικείο εσωτερικό δίκαιο

Κατά το άρθρο 73 § 2 του ΚΕΔΕ, ο υπόχρεος σε βάρος του οποίου εγείρεται διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως, δύναται να ασκήσει ανακοπή ενώπιον του πρωτοδικείου.

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

Επικαλούμενος τα άρθρα 6 § 1 και 14 της Συμβάσεως και 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1, ο προσφεύγων καταγγέλλει την άρνηση της διοικήσεως να συμμορφωθεί προς την υπ' αριθ. 440/1997 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και να άρει την κατάσχεση η οποία βαρύνει τα ακίνητά του.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η άρνηση των αρμοδίων αρχών να συμμορφωθούν προς την υπ' αριθ. 440/1997 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και να άρουν την κατάσχεση η οποία βαρύνει τα ακίνητά του, παραβιάζει το δικαίωμά του σε πραγματική δικαστική προστασία όσον αφορά αμφισβητήσεις επί των δικαιωμάτων του αστικής φύσεως. Ο προσφεύγων παραπονείται περαιτέρω ότι λόγω της αρνήσεως αυτής, εξακολουθεί να μη δύναται να διαθέτει ελεύθερα τα κατασχεθέντα ακίνητα. Επικαλείται τα άρθρα 6 § 1 και 14 της Συμβάσεως και 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1.

Το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως ορίζει σχετικά τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί δίκαιως (...), από δικαστήριο (...), το οποίο θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

Το άρθρο 14 της Συμβάσεως ορίζει:

«Η χρήση των αναγνωριζομένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων

και ελευθεριών δέον να εξασφαλισθεί ασχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσης, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προελεύσεως, συμμετοχής σε εθνική μειονότητα, παρουσίας, γεννήσεως ή άλλης καταστάσεως.»

Το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1 ορίζει ότι:

«Παν φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται σεβασμού της παρουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας αυτού ειμή για λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπόμενους από τον νόμο και τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου όρους.

Οι προαναφερόμενες διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέσει σε ισχύ νόμους τους οποίους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμιση της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιο συμφέρον ή προς εξασφάλιση της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

Η Κυβέρνηση δηλώνει κατ' αρχάς ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη λόγω μη τηρήσεως της εξαμήνου προθεσμίας. Η Κυβέρνηση θεωρεί ειδικότερα ότι η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών στις 27 Φεβρουαρίου 1997, επομένως πλέον των έξι μηνών πριν από τις 24 Μαρτίου 2000, ημερομηνία εισαγωγής της προσφυγής.

Η Κυβέρνηση υποστηρίζει περαιτέρω ότι ο προσφεύγων δεν εξήντησε τα εσωτερικά ένδικα μέσα αφού δεν άσκησε ανακοπή κατά των πράξεων κατασχέσεως ακινήτων, συμφώνως προς το άρθρο 73 § 2 του ΚΕΔΕ. Παρόμοια ενέργεια θα του είχε επιτρέψει, δοθείσης της περιπτώσεως, να επιτύχει τη δικαστική ακύρωση των επιδίκων πράξεων. Με την απόφαση αυτή, ο προσφεύγων θα είχε δυνηθεί στη συνέχεια να ζητήσει από το υποθηκοφυλακείο να άρει την κατάσχεση η οποία βαρύνει τα ακίνητά του.

Εν όψει της παραλείψεως αυτής, την οποία καταλογίζει στον προσφεύγοντα, η Κυβέρνηση δηλώνει ότι, εφόσον οι πράξεις κατασχέσεως παραμένουν σε ισχύ, ο προσφεύγων δεν δύναται να ισχυρίζεται ότι η διοίκηση

αρνείται παρανόμως να άρει την επίδικη κατάσχεση, ούτε ότι το δικαίωμά του στον σεβασμό της περιουσίας του παραβιάζεται αδίκως.

Ο προσφεύγων αντικρούει τα επιχειρήματα της Κυβερνήσεως. Δηλώνει κατ' αρχάς ότι λόγω ακριβώς αυτής της αρνήσεως της διοικήσεως να συμμορφωθεί προς την υπ' αριθ. 440/1997 απόφαση και να άρει την κατάσχεση η οποία βαρύνει τα ακίνητά του, προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου. Οι αιτιάσεις του αφορούν επομένως μία κατάσταση η οποία συνεχίζεται και υφίσταται σήμερα παρά την απόφαση η οποία εξεδόθη στις 27 Φεβρουαρίου 1997. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται περαιτέρω ότι το Πρωτοδικείο Αθηνών έχει ήδη κρίνει ότι οι δύο πράξεις κατασχέσεως ακινήτων ήταν παράνομες. Θεωρεί επομένως απρόσφορο να προσφύγει εκ νέου ενώπιον του δικαστηρίου για το ίδιο θέμα. Τέλος, ο προσφεύγων δηλώνει ότι η διοίκηση καταχράται τις εξουσίες της σε ό,τι τον αφορά και του προκαλεί αγωνία και αισθήματα αβεβαιότητας.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο θεμέλιος λίθος του κανόνος της εξάντλησεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων, όπως εκφράζεται στο άρθρο 35 § 1 της Συμβάσεως, έγκειται στο γεγονός ότι, πριν προσφύγει σε διεθνές δικαστήριο, ο προσφεύγων οφείλει να έχει παράσχει στο υπόχρεο Κράτος τη δυνατότητα να εξαλείψει τις καταγγελλόμενες παραβιάσεις με εσωτερικά μέσα, χρησιμοποιώντας τα δικαστικά μέσα τα οποία προσφέρει η εθνική νομοθεσία, εφόσον αποδεικνύονται αποτελεσματικά και επαρκή (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *Fressoz και Roire κατά της Γαλλίας* [GC], n° 29183/95, §37, ΕΔΑΔ 1999-I). Πράγματι, το άρθρο 35 § 1 της Συμβάσεως δεν ορίζει την εξάντληση ειμή των ενδίκων μέσων τα οποία είναι σχετικά προς τις καταγγελλόμενες παραβιάσεις και είναι συγχρόνως διαθέσιμα και επαρκή. Πρέπει δε να υφίστανται σε επαρκή βαθμό βεβαιότητας όχι μόνο στη θεωρία αλλά και στην πράξη, άλλως στερούνται της απαιτούμενης αποτελεσματικότητας και προσβασιμότητας. Το εναγόμενο Κράτος

υποχρεούται να αποδείξει ότι συντρέχουν οι απαιτήσεις αυτές (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση *Dalia* κατά της Γαλλίας, από 19 Φεβρουαρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-I, σελ. 87, § 38).

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στην υπ' αριθ. 440/1997 απόφασή του, το Πρωτοδικείο Αθηνών έκρινε ότι οι υπ' αριθ. 1362 και 1363 εκθέσεις αναγκαστικής κατασχέσεως ήταν παράνομες. Όμως, παρά την απόφαση αυτή, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι έπρεπε ο προσφεύγων να ζητήσει με νέα αγωγή, βάσει του άρθρου 73 § 2 του ΚΕΔΕ, την ακύρωση των παρανόμων εκθέσεων αναγκαστικής κατασχέσεως, ώστε να δυνηθεί εν συνεχεία να ζητήσει από το υποθηκοφυλακείο να άρει την κατάσχεση η οποία βαρύνει τα ακίνητά του. Το Δικαστήριο δεν δύναται να συμφωνήσει με το πρώτο μέρος της θέσεως αυτής. Λαμβανομένου υπ' όψη του γεγονότος ότι το δικαστήριο είχε ήδη αποφανθεί επί της νομιμότητας των εν λόγω πράξεων, το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται τον λόγο για τον οποίο υποχρεούται ο προσφεύγων να εγείρει νέα αγωγή, όπως προτείνει η Κυβέρνηση, προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση των εν λόγω πράξεων.

Περαιτέρω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στη συνέχεια, ο προσφεύγων δεν προσπάθησε με κανένα μέσο να επιτύχει την άρση της εν λόγω κατασχέσεως. Πράγματι, ο προσφεύγων θα είχε δυνηθεί, βάσει της υπ' αριθ. 440/1997 αποφάσεως, να ζητήσει από το υποθηκοφυλακείο να άρει την κατάσχεση η οποία βαρύνει τα ακίνητά του. Όμως, ο προσφεύγων δεν ισχυρίζεται ότι προέβη σε παρόμοια ενέργεια. Άλλως ειπείν, ακόμα και αν το Δικαστήριο δεν δύναται να δεχθεί το επιχείρημα της Κυβερνήσεως, συμφώνως προς το οποίο έπρεπε ο προσφεύγων να έχει προσβάλει τις εκθέσεις αναγκαστικής κατασχέσεως με νέα αγωγή, εκτιμά εντούτοις ότι έπρεπε ο προσφεύγων, με την υπ' αριθ. 440/1997 απόφαση την οποία ήδη διέθετε, να ζητήσει από το υποθηκοφυλακείο τη διαγραφή της επίδικης κατασχέσεως.

Επομένως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι παραλείποντας να απευθύνει τέτοιο αίτημα στο υποθηκοφυλακείο, ο προσφεύγων δεν παρέσχε στις ελληνικές αρχές τη δυνατότητα να εξαλείψουν την κατάσταση για την οποία ήδη παραπονεΐται ενώπιον του Δικαστηρίου. Τα εσωτερικά ένδικα μέσα δεν εξαντλήθηκαν επομένως όπως απαιτεί το άρθρο 35 § 1 της Συμβάσεως.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι πρέπει η αιτίαση αυτή να απορριφθεί λόγω μη εξαντλήσεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Συμβάσεως.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

Δεν κάνει δεκτή την προσφυγή.

[υπογραφή δυσανάγνωστη]

Erik FRIBERGH

Γραμματέας

[υπογραφή δυσανάγνωστη]

Françoise TULKENS

Πρόεδρος

[σφραγίδα δυσανάγνωστη]

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 23-10-2002.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ